

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Код і найменування спеціальності	05 Соціальні та поведінкові науки
Тип і назва освітньої програми	Освітньо-професійна програма Економіка підприємства
Курс, семестр	Курс 3, семестр 1
Обсяг і форма семестрового контролю з навчальної дисципліни	Кількість кредитів ЄКТС – 3, Загальна кількість годин – 90, із яких: лекцій – 16 год., лабораторних занять – 14 год. Форма семестрового контролю – залік
Мова викладання	Державна
Навчально-науковий інститут/факультет, кафедра	Факультет обліку та фінансів Кафедра обліку і оподаткування
Контактні дані розробника (-ів)	Канцедал Наталія Анатоліївна, завідувач, професор кафедри обліку і оподаткування, к.е.н., доцент, кабінет 436, навчальний корпус 4 e-mail: nataliia.kantsedal@pdau.edu.ua https://www.pdau.edu.ua/people/kancedal-nataliya-anatoliyivna

МІСЦЕ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ В ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ

Статус навчальної дисципліни	Обов'язкова навчальна дисципліна
Передумови для вивчення навчальної дисципліни	Вища математика, Економічна інформатика, Господарське законодавство, Економіка підприємства, Статистика
Компетентності:	<i>Загальні компетентності (ЗК):</i> ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК 7. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. ЗК 8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. <i>Спеціальні (фахові) компетентності (СК):</i> СК 2. Здатність здійснювати професійну діяльність у відповідності з чинними нормативними та правовими актами. СК 7. Здатність застосовувати комп'ютерні технології та програмне забезпечення з обробки даних для вирішення економічних завдань, аналізу інформації та підготовки аналітичних звітів. СК 10. Здатність використовувати сучасні джерела економічної, соціальної, управлінської, облікової інформації для складання службових документів та аналітичних звітів.
Програмні результати навчання / Результати навчання	ПРН 5. Застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами

	(індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади). ПРН 10. Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники які характеризують результативність їх діяльності. ПРН 19. Використовувати інформаційні та комунікаційні технології для вирішення соціально-економічних завдань, підготовки та представлення аналітичних звітів
РОЛЬ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ У ФОРМУВАННІ СОЦІАЛЬНИХ НАВИЧОК (SOFT SKILLS)	
Здатність працювати самостійно та у команді; здатність логічно та системно мислити; проявляти відповідальність у роботі; вміння керувати своїм часом; орієнтованість на результат	
МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	
сформувати у здобувачів вищої освіти систему знань з теорії та практики ведення обліку на підприємствах шляхом вивчення предмета, об'єкта та методів бухгалтерського обліку, набуття навичок їх практичного застосування для ефективного використання облікової інформації в управлінні	
ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	
Тема 1. Господарський облік, його сутність і характеристика Тема 2. Предмет і метод бухгалтерського обліку Тема 3. Бухгалтерський баланс Тема 4. Рахунки бухгалтерського обліку та подвійний запис Тема 5. Документування в системі бухгалтерського обліку Тема 6. Оцінка і калькулювання в системі бухгалтерського обліку Тема 7. Облік господарських процесів та фінансових результатів Тема 8. Інвентаризація та звітність у системі бухгалтерського обліку.	
МЕТОДИ НАВЧАННЯ І ВИКЛАДАННЯ	
<i>словесні методи</i> (лекція, пояснення); <i>наочні методи</i> (демонстрування); <i>практичні методи</i> (лабораторні роботи; робота з навчально-методичною літературою); <i>методи формування пізнавальних інтересів</i> (створення ситуації інтересу й новизни навчального матеріалу, навчальні дискусії); <i>методи стимулювання і мотивації обов'язку й відповідальності</i> (роз'яснення мети навчальної дисципліни; оперативний контроль; вказування на недоліки, зауваження); <i>інтерактивні методи</i> (дискусії, проектування професійних ситуацій; «Мозковий штурм», діалог «людина-комп'ютер»); <i>методи усного контролю</i> (опитування; доповідь); <i>методи письмового контролю</i> (самостійна робота); <i>методи самоконтролю</i> (самооцінювання; самоаналіз).	
ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	
Схема нарахування балів, шкала та критерії оцінювання результатів навчання	Наведені у Додатку до силабусу
ПОЛІТИКА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТА ОЦІНЮВАННЯ	
- щодо термінів виконання та перескладання	здійснюються відповідно до вимог Положення про організацію освітнього процесу в Полтавському державному аграрному університеті https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyaproposvitniyproces2025.pdf та Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Полтавському

	державному аграрному університеті https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyaprocinyuvannyazdobuvachiv2025.pdf Терміни виконання письмових робіт визначаються тематичним планом (індивідуальним планом здобувача вищої освіти) відповідно до розкладу навчальних занять та є однаково прийнятними для всіх форм здобуття вищої освіти. Поточний контроль здійснюється провідним НПП під час навчальних занять, які закріплені за зазначеною навчальною дисципліною відповідно до тематичного плану. До семестрового контролю з конкретної навчальної дисципліни здобувач вищої освіти допускається у разі виконання всіх видів робіт, передбачених навчальним планом на семестр для цієї дисципліни.
- щодо академічної доброчесності	регламентується Кодексом академічної доброчесності Полтавського державного аграрного університету https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/9854/kodeksdobroch esnostinasayt.pdf Відповіді (усні або письмові) під час проведення навчальних занять, списування або виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, забороняється. Під час складання заліку використовувати підручники (їх ксерокопії) та мобільні девайси не дозволяються. Користуватися допомогою сторонніх осіб для виконання завдань дистанційного курсу заборонено. Здобувачі вищої освіти мають поважати авторські права та недопущення академічного плагіату в усіх видах наукової, науково-методичної та навчальної діяльності, дотримуватися принципів академічної доброчесності, правил академічної етики, інформаційної культури та підвищення відповідальності за дотриманням норм цитування відповідно до вимог законодавства про вищу освіту загальнодержавного рівня та рівня Університету. У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання..
- щодо відвідування занять	У відповідності до п. 8.9.11. Положення про організацію освітнього процесу в Полтавському державному аграрному університеті відвідування здобувачами вищої освіти всіх видів навчальних занять є обов'язковим. Відмітка про відвідування занять здобувачами здійснюється в журналі обліку аудиторної навчальної роботи викладача. Контроль за відвідуванням здобувачами вищої освіти навчальних занять здійснює декан факультету.
- щодо зарахування результатів неформальної / інформальної освіти	здійснюється у відповідності до Закону України «Про освіту», Закону України «Про вищу освіту», Наказу Міністерства освіти і науки України «Про затвердження Порядку визнання у вищій та фаховій передвищій освіті результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та / або інформальної освіти», Положення про порядок визнання результатів навчання, здобутих у неформальній та інформальній освіті здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету

	https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyaproneformalnuosvitu2025.pdf . Набуття відповідних результатів навчання можливе після успішного опанування курсів (з документальним підтвердженням) на різноманітних навчальних платформах, зокрема: Prometheus, Coursera та інших.
- щодо оскарження результатів оцінювання	Оскарження результатів оцінювання здійснюється згідно п. 5 Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyaprococinyuvannyazdobuvachiv2025.pdf

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основні

1. Канцедал Н. А., Лега О. В., Прийдак Т. Б., Яловега Л. В. Бухгалтерський облік : навч. посіб. [для здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою Облік і оподаткування першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності Облік і оподаткування]. Полтава: ПП Астроя, 2025. 305 с.
2. Скоробогатова Н. Є. Бухгалтерський облік : практикум : навч. посіб. для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти [Електронний ресурс] / Скоробогатова Н. Є. ; КПП ім. Ігоря Сікорського. Електронні текстові дані. Київ : КПП ім. Ігоря Сікорського. 2023. 114 с. URL: <https://ela.kpi.ua/server/api/core/bitstreams/9c6b0d3a-1835-4ae7-b19a-9eca9f3cc191/content>
3. Усатенко О. В. Бухгалтерський облік та звітність організацій : навч. посіб. М-во освіти і науки України, Нац. техн. ун-т «Дніпровська політехніка». Дніпро : НТУ «ДП», 2022. 74 с. URL: https://fpk.in.ua/images/biblioteka/3bac_finan/Bukh.-oblik.-Dovhopol-2021.pdf
4. Яковенко С. Л. Бухгалтерський облік. Навчальний посібник. Харків : ЛФ ХАДФК, 2023. 362 с.

Допоміжні

1. Єрмолаєва М. В., Канцедал Н. А. Екологічне бухгалтерство – перспективи розвитку в Україні. Сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку бізнесу, фінансово-кредитних та облікових систем : збірник доповідей V Міжнародної науково-практичної конференції (16 травня 2025 року, м. Харків, Україна) [Електронний ресурс]. – Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2025. 680 с.
2. Єрмолаєва М. В., Канцедал Н. А. Особливості обліку господарських процесів в умовах воєнного стану. Інформаційні технології: наука, техніка, технологія, освіта, здоров'я: тези доповідей XXXIII міжнародної науково-практичної конференції MicroCAD-2025, 14-17 травня 2025 р. / за ред. проф. Сокола Є. І. – Харків : НТУ «ХП». С. 906-907
3. Єрмолаєва М. В., Лега О. В., Канцедал Н. А. Податок на додану вартість: актуальні питання обліку розрахунків та звітності. Цифрова економіка та економічна безпека. 2024. Випуск 1(10). URL: <http://dees.iei.od.ua/index.php/journal/article/view/310> DOI: 10.32782/dees.10-22
4. Канцедал Н. А., Гребенюк С. В. Якісні параметри товару у договорах постачання: документування, контроль та облік. *Актуальні проблеми та перспективи розвитку обліку, аналізу та контролю в соціально-орієнтованій системі управління підприємством: Матеріали VI Всеукраїнської науково-практичної конференції*. Частина 1. м. Полтава, 30 – 31 березня 2023 р. Полтава, 2023. С. 127-129.
5. Канцедал Н., Лега О., Черненко К. Тенденції розвитку бухгалтерського аутсорсингу в Україні. Синергетичні драйвери розвитку обліку, податкового аудиту та бізнес-аналітики [Електронне видання] : збірник тез за матеріалами II Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, м. Ірпінь, 28 квітня 2023 р. Ірпінь : Державний податковий університет, 2023. С.

71-75.

6. Канцедал Н., Тютюнник С., Канцедал Ю. Роль бухгалтерського обліку у формуванні предиктивних аналітичних моделей підприємства. Бухгалтерський облік, контроль та аналіз в умовах інституційних змін: Збірник наукових праць VIII Всеукраїнської науково-практичної конференції (30 жовтня 2025 р., м. Полтава) / Полтавський державний аграрний університет. Полтава: ПДАУ, 2025. Т. 2. С. 234-236.

7. Канцедал Н. А. Економічна сутність бухгалтерської оцінки: понятійна база. *Актуальні проблеми сучасного бізнесу: обліково-фінансовий та управлінський аспекти: матеріали V Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, 22-23 березня 2023 р. Ч. 1.* Львів: ЛНУП, 2023. С. 363-364. URL: <https://dspace.pdau.edu.ua/handle/123456789/16607>

8. Канцедал Н. А., Єрмолаєва М. В., Лега О. В. Події після звітної дати: понятійна база і значення для обліку та звітності. *Матеріали наукової конференції професорсько-викладацького складу Полтавського державного аграрного університету за підсумками науково-практичних досліджень в 2023 році* (м. Полтава, 14-15 травня 2024 року). Полтава: РВВ ПДАУ, 2024. С. 148-151.

9. Канцедал Н. А., Лега О. В. Особливості обліку будівельних матеріалів у капітальних витратах підприємства. *Актуальні проблеми сучасного бізнесу: обліково-фінансовий та управлінський аспекти: матеріали IV Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, 22-23 березня 2022 р. Ч. 1.* Львів: ЛНУП, 2022. С. 301-304. URL: <http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/handle/123456789/12114>

10. Лега О. В., Канцедал Н. А., Пешков А. М. Інвентаризація як інструмент забезпечення фінансової стійкості підприємства. Підприємництво та інновації. 2025. Випуск 34, С. 37-44. URL: <https://doi.org/10.32782/2415-3583/34.5>

11. Лега О. В., Канцедал Н. А., Прийдак Т. Б., Яловега, Л. В. Формування калькуляційних статей собівартості як основи ціноутворення на продукцію лісового господарства. *Актуальні питання економічних наук.* 2025. № 7. <https://doi.org/10.5281/zenodo.14767562>

12. Рязанова Н. О. [Бухгалтерський облік : навч.-метод. посібн.](#) Старобільськ : ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2022. 287 с.

13. Садовська І. Б. Бухгалтерський облік. URL: <https://westudents.com.ua/knigi/39-buhgalterskiy-oblk-sadovska-b.html>

14. Швець В. Г. Теорія бухгалтерського обліку: Підручник. URL: <http://polka-knig.com.ua/book.php?book=541>

Інформаційні ресурси

1. I.FACTOR.UA – інтелектуальна система бухгалтерських знань <https://i.factor.ua/ukr/>.
2. Uteka: Найповніша бібліотека безпечних рішень бухгалтера. За темами бухобліку, податків та права URL: (<https://uteka.ua/ua/>)

3. Бухгалтер 911: Сайт для бухгалтерів №1 в Україні. URL: (<https://buhgalter911.com/uk/>).

4. Все про бухгалтерський облік. Всеукраїнська професійна бухгалтерська газета. URL: <http://vobu.ua/ukr/>

5. Дебет-кредит. Український бухгалтерський портал. URL: <https://dtkt.com.ua/>

6. Електронний репозитарій наукових публікацій ПДАУ. URL: <https://dspace.pdau.edu.ua/home>

7. Жива бухгалтерська книга. Онлайн-видання. URL: <https://interbuh.com.ua/ua/documents/buhbook>

8. Інтерактивна бухгалтерія: інноваційний бухгалтерський сервіс актуальної інформації для аудиторів, бухгалтерів, фінансистів, юристів, власників бізнесу, керівників, кадровиків, викладачів та студентів облікових і фінансових дисциплін. URL: (<https://interbuh.com.ua/ua/>)

9. [Курси бухгалтерів онлайн безкоштовно з нуля для початківців \(buhoblik.org.ua\)](#)

10. Офіційний сайт Верховної Ради України. Законодавство України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws 11. Офіційний сайт Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського. URL: http://www.nbuv.gov.ua/	
Реквізити затвердження	Схвалено на засіданні кафедри обліку і оподаткування протокол від «01» вересня 2025 р. № 1)

Додаток до силабусу

СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ, ШКАЛА ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Схема нарахування балів із навчальної дисципліни

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти				Разом по темі
	Опитування (теорія)	виконання лабораторних завдань	Контрольна робота	завдання самостійної роботи	
Тема 1. Господарський облік, його сутність і характеристика	3		4(1/1/1/1)	5	9
Тема 2. Предмет і метод бухгалтерського обліку	3			5	9
Тема 3. Бухгалтерський баланс	3	4		5	13
Тема 4. Рахунки бухгалтерського обліку та подвійний запис	3	4		5	13
Тема 5. Документування в системі бухгалтерського обліку	3	4	4(1/1/1/1)	5	13
Тема 6. Оцінка і калькулювання в системі бухгалтерського обліку	3	8 (4/4)		5	17
Тема 7. Облік господарських процесів та фінансових результатів	3	8 (4/4)		5	17
Тема 8. Інвентаризація та звітність у системі бухгалтерського обліку.	3			5	9
Разом	24	28	8	40	100

Форми, шкала та критерії оцінювання результатів навчання при проведенні поточного контролю успішності здобувачів вищої освіти денної форми навчання:

Опитування (1 питання – 1 бал):

Кількість балів	Критерії оцінювання
1	Змістовна відповідь, що свідчить про розуміння аналітичного та методичного інструментарію бухгалтерського обліку, необхідного для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами.
0,5	неточна відповідь, свідчить про опосередковане розуміння аналітичного та методичного інструментарію бухгалтерського обліку, необхідного для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами
0	відсутність відповіді на поставлене питання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання

Виконання лабораторних завдань:

Кількість балів	Критерії оцінювання
4	здобувач самостійно виконує завдання, демонструє вміння використовувати інформаційні та комунікаційні технології обліку для вирішення соціально-економічних завдань, підготовки та представлення аналітичних звітів.
3	в ході виконання завдань здобувач допускає незначні помилки, самостійно їх виправляє і в цілому демонструє вміння використовувати інформаційні та комунікаційні технології обліку для вирішення соціально-економічних завдань, підготовки та представлення аналітичних звітів.
2	в ході виконання завдань здобувач допускає незначні помилки, потребує додаткових пояснень для їх виправлення і в цілому демонструє вміння використовувати інформаційні та комунікаційні технології обліку для вирішення соціально-економічних завдань, підготовки та представлення аналітичних звітів.
1	в ході виконання завдань здобувач допускає помилки, що свідчать про опосередковане вміння використовувати інформаційні та комунікаційні технології обліку для вирішення соціально-економічних завдань, підготовки та представлення аналітичних звітів.
0	відсутність виконаного завдання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання

Виконання контрольної роботи *(Контрольна робота містить по 1 питанню з кожної завершеної теми. 1 питання – 1 бал):*

Кількість балів	Критерії оцінювання
1	Змістовна відповідь, що свідчить про розуміння аналітичного та методичного інструментарію бухгалтерського обліку, необхідного для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами.
0,5	неточна відповідь, свідчить про опосередковане розуміння аналітичного та методичного інструментарію бухгалтерського обліку, необхідного для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами
0	відсутність відповіді на поставлене питання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання

Виконання завдань самостійної роботи (самостійна робота представлена у вигляді практичного завдання)

Кількість балів	Критерії оцінювання
5	здобувач самостійно виконує завдання, демонструє вміння застосовувати аналітичний та методичний інструментарій бухгалтерського обліку для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами; визначати функціональні сфери бухгалтерського обліку в частині формування і розрахунку відповідних показників, які характеризують результативність діяльності суб'єктів господарювання
4	в ході виконання завдань здобувач допускає незначні помилки, самостійно їх виправляє і в цілому демонструє вміння застосовувати аналітичний та методичний інструментарій бухгалтерського обліку для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами; визначати функціональні сфери бухгалтерського обліку в частині формування і розрахунку відповідних показників, які характеризують результативність діяльності суб'єктів господарювання
3	в ході виконання завдань здобувач допускає незначні помилки, потребує додаткових пояснень для їх виправлення і в цілому демонструє вміння застосовувати аналітичний та методичний інструментарій бухгалтерського обліку для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами
1	в ході виконання завдань здобувач допускає помилки, що свідчать про опосередковане вміння застосовувати аналітичний та методичний інструментарій бухгалтерського обліку для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами
0	відсутність виконаного завдання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання